

(*)Escola Universitaria de Enfermería da Deputación Provincial de Pontevedra

(*)Localización e contacto

(*)

Dirección

Escola de Enfermería de Pontevedra. Uvigo

Calle de Joaquín Costa, 41, 3

6002 Pontevedra

886211900

Administración

Teléfono: 886211900

e-correo: secenfpo@uvigo.es

Horario Atención ó Público: 9.00-14 horas

Conserxería: Teléfono: 886211900

Web: enfermeria.depo.es

Dende centros Uvigo:

http://www.uvigo.es/uvigo_gl/Centros/pontevedra/enfermeria.html

Dende Grados Uvigo:

http://webs.uvigo.es/vicprof/index.php?option=com_content&task=view&id=1497&Itemid=572

Comunicación

A cidade de Pontevedra está comunicada cos principais núcleos urbanos galegos, peninsulares e mesmo internacionais.

A autopista do Atlántico (AP-9) atravesa de norte a sur todo o territorio da comunidade autónoma galega desde A Coruña a Santiago de Compostela, Pontevedra, Vigo e Portugal.

A autovía do Salnés comunica Pontevedra con Sanxenxo e O Grove.

A autovía das Rías Baixas enlaza O Porriño coa autovía do norte de Portugal.

A autovía do noroeste conecta a cidade con Madrid, Barcelona e o resto da meseta.

Pontevedra está comunicada coas capitais de Galicia:

□ N-550 une A Coruña co Porriño

□ N-541 é a principal vía interior, pasando por Ourense

□ C-550 percorre a costa, desde Fisterra ata Tui

Transportes

Vialia Estación de tren Pontevedra

Avenida Eduardo Pondal, 36003 Pontevedra. Tel.: 986 851 313 ()

Estación de Autobuses de Pontevedra

Rúa da Estación, 36003 Pontevedra. Tel.: 986 852 408 ()

Horarios

Estación de Autobuses □ CHOP- Montecelo

De luns a venres, 7:40 □ 8:45 □ 9:45 (inverno) □ :50 (verán) □ 10:10 □ 11:10 □ 2:15 □ 12:45 □ 14:40

Por avión

Os aeroportos de Peinador en Vigo e Lavacolla en Santiago de Compostela atópanse a tan só 30 e 45 minutos de Pontevedra respectivamente pola autopista do Atlántico (AP-90).

Aeroporto de Peinador
Avenida do Aeroporto, s/n, Vigo
986 268 200

Aeroporto de Lavacolla
Estrada Santiago-Lugo km 11
Lavacolla, s/n, Santiago de Compostela
981 547 500

Como chegar á rúa Joaquín Costa, 41, 36001 Pontevedra

1,1 km □ aprox. 3 minutos

1. Diríxete cara ó sur, na rúa Calvo Sotelo, cara á rúa do Gorgullón, avanza 240 m.
2. Na rotonda toma a terceira saída en dirección á avda. Eduardo Pondal e avanza 750 m.
3. Na rotonda toma a primeira saída en dirección á rúa Uxío Novoneyra e avanza 130 m.
4. Xira á dereita cara á rúa Joaquín Costa e avanza 9 m.

(*)Presentación

(*)

A Escola Universitaria de Enfermería de Pontevedra é un centro público adscrito á Universidade de Vigo e dependente da Deputación de Pontevedra.

A Enfermería como ciencia da saúde ten por obxecto o estudo do coidado integral do ser humano. O título de Grao en Enfermería ten una duración oficial de 4 anos. Está integrado na rama de Ciencias da Saúde e capacita para o exercicio da profesión regulada de enfermería formando profesionais cunha preparación científica e humana necesaria para atender as necesidades de saúde e coidados das persoas sas ou enfermas ao longo da súa vida, das familias e da comunidade nos distintos niveis de atención sanitaria.

(*)Web do centro

(*)

<https://enfermeria.depo.gal/presentacion>

(*)Equipo directivo

(*)

Director: Miguel Ángel Piñón Cimadevila.

Subdirectora: María Paz Diéguez Montes

Secretaria académica: María González García

Delegado da Universidade: Rafael Durán Barbosa

(*)Profesorado

(*)

<https://www.uvigo.gal/estudar/que-estudar/estudos-grao/grao-enfermaria-p51g140v01>

(*)Alumnado

(*)

Outra información para o alumnado

Servicio de asesoramiento e promoción do alumnado

Servicio de apoio al empleo

Cursos para alumnado

Actividades deportivas

Actividades culturais

Actividades de voluntariado e cooperación

Seguro escolar e de accidentes

Residencias

Accesos rápidos para alumnado

Accesos rápidos en la Universidad de Vigo

(*)Acceso e admisión

(*)

<https://www.uvigo.gal/es/estudiar/gestiones-estudiantes/matriculate/matricula-grados>

<https://www.uvigo.gal/estudar/que-estudar/estudos-grao/grao-enfermaria-p51g140v01>

Enfermería é unha profesión regulada, é dicir aquela cuxa actividade profesional está subordinada a disposicións legais e á posesión dunha determinada cualificación profesional, polo que o Grao en Enfermería capacita para o exercicio da profesión de Enfermería, baseado na ORDE CIN/2134/2008, do 3 de xullo, que establece os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habiliten para o exercicio da profesión de Enfermería.

O desenvolvemento da profesión de enfermaría contribúe a promover, protexer e mellorar a saúde, a seguridade e o benestar da poboación, previr as enfermidades e as súas consecuencias así como favorecer a sostibilidade do sistema sanitario. Con estes obxectivos nace o novo Grao en Enfermaría impartido nos tres campus da Universidade de Vigo.

O Título planificouse unha formación total de 240 créditos ECTS, dividida en oito cuatrimestres, cunha duración de catro anos lectivos e cun tipo de ensino de carácter presencial.

Número de prazas máximas de novo ingreso ofertadas no primeiro curso de implantación por modalidade de ensino: 50 prazas.

Non se establecen probas adicionais para o acceso ao título de Grao en Enfermería, aténdose unicamente ao establecido pola CIUG e pola normativa vixente de Universidade de Vigo.

Recoméndase unha actitude colaborativa e unha visión integral capaz de relacionar e relacionarse con todas as dimensións do ser humano. Ademais, debería demostrar unha adecuada disposición para o traballo en equipo, o estudo continuado, reflexivo e crítico, a capacidade de adaptación continua ao cambio e o manexo de situacións con gran carga física e emocional. Igualmente requírese responsabilidade, equilibrio, e madurez persoal.

(*)Normativa e lexislación

(*)

Normativa Xeral da Uvigo

Xestións para o alumnado

Normativa Xeral da Universidade de Vigo

Matrícula

Alumnado

Normativa de organización académica e profesorado

Normativa de permanencia

Normativa de transferencia e recoñecemento de créditos

Extensión Universitaria

Calendario académico Universidade de Vigo

Vida Universitaria

Aprendizaxe en línea

Normativa do centro

- Practicas
- TFG

Outra normativa de interese

Prevención do acoso sexual por razón de sexo

Políticas de igualdade da Universidade de Vigo

Atención á diversidade

Campus CREA

(*)Servicios e infraestruturas

(*)

Grado en Enfermería

Subjects

Year 1st

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
P51G140V01101	Human anatomy: Human anatomy	1st	9
P51G140V01102	Psychology: Psychology	1st	9
P51G140V01103	Biochemistry: Biochemistry	1st	6
P51G140V01104	Community nursing 1	1st	6
P51G140V01105	Physiology: Physiology	2nd	9
P51G140V01106	Statistics: Statistics	2nd	6
P51G140V01107	Basics of nursing	2nd	9
P51G140V01108	Modern language: Technical english	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Anatomía humana: Anatomía humana**

Subject	Anatomía humana: Anatomía humana			
Code	P51G140V01101			
Study programme	Grao en Enfermería			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Departamento da E.U. de Enfermería (Pontevedra) Dpto. Externo			
Coordinator	Piñón Esteban, Miguel Ángel			
Lecturers	Piñón Esteban, Miguel Ángel			
E-mail	mpinon@hotmail.com			
Web	http://www.enfermeria.depo.es			
General description	<p>A anatomía abarca todas aquelas ramas do coñecemento nas que compete o estudo da estrutura do corpo. A materia de Anatomía dentro dos estudos de grao de Enfermería ten unha relevancia especial xa que abarca o estudo das diferentes partes do corpo (anatomía rexional ou topográfica), da función dos sistemas (anatomía sistemática), da arquitectura dos tecidos (histoloxía), das células (citoloxía) e dos períodos de desenvolvemento do individuo prenatal (embrioloxía) e postnatal (ontoxenia). O estudante de enfermaría debe comprender que o coñecemento da anatomía lle é necesario para unha boa práctica da enfermaría, xa que será incapaz de examinar a un paciente con eficacia e recoñecer as súas anormalidades sen un perfecto coñecemento do individuo normal.</p> <p>Son varios os ODS que se poden traballar dende a materia, concretamente en este curso centraremosnos no ODS 3, saúde e benestar</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional axeitada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar cuidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados, aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B5	Deseñar sistemas de cuidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
C1	Coñecer e identificar a estrutura e función do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización y planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D7	Razoamento crítico
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Ser capaz de comprender a terminoloxía anatómica esencial	B1	C1	D1 D3 D7
Ser capaz de comprender a anatomía descritiva e topográfica aplicada aos diversos sistemas que integran o ser humano	B2 B3	C1	D4 D7 D9 D11

Ser capaz de utilizar, de forma apropiada, os conceptos básicos adquiridos sobre as estruturas dos diversos órganos e sistemas que compoñen o corpo humano	B1	C1	D1
	B2		D2
	B3		D3
	B4		D4
	B5		D7 D9

Contidos

Topic

1. CITOLOXÍA

Definición de célula
Historia da célula
Estrutura celular
Características funcionais

2. EMBRIOLOGÍA

Introdución
Meiosis
Gametogénesis
Gametos.
Fecundación
Segmentación
Blástula: blastocele, trofoblasto, embrioblasto, fase final da segmentación
Desenvolvemento embrionario

3. HISTOLOXÍA

Definición
Tipos tecidos
Matriz extracelular: tipos, funcións
Tecido epitelial
Tecido conectivo
Tecido muscular
Tecido nervioso

4. CONCEPTOS DE ANATOMÍA HUMANA: CONCEPTOS BÁSICOS, POSICIÓN ANATÓMICA, PUNTOS DE REFERENCIA

Pel: definición, histoloxía da pel, capas da pel, rexeneración dermoepidérmica,
Anejos da pel: pelo, uñas, glándulas sebáceas, glándulas sudoríparas, glándulas ceruminosas
Graxa corporal: tipos e localización, graxa parda
Cavidades corporais: dorsal (cranial, espinal), ventral (torácica, abdominopélvica).
Cavidade torácica: Diafragma (morfoloxía, función, inervación), cavidade pleural (neumotórax, derrame pleural. Mediastino: superior, medio e inferior. Timo.
Cavidade abdominal.
Cavidade pélvica. Retroperitoneo
Posición anatómica: plano sagital, plano coronal, plano axial,
Terminos anatómicos e puntos de referencia (visión anterior e posterior).
Rexións do abdome.
Anatomía topográfica: láminas e modelos anatómicos

5. APARELLO LOCOMOTOR

5.1 ÓSOS

Divisións do esqueleto: axial e apendicular.

Tipos de ósos. Características morfolóxicas de cada óso
Cráneo: suturas, seos paranasais, articulacións, peculiaridades do cráneo fetal

Ósos da cara: articulacións, órbitas oculares, fracturas de ósos faciais
Óso hioides

Columna vertebral: vertebra cervicais, dorsais, lombares e sacras, articulacións vertebrais, atlas e axis.

Tórax: esternón e costelas

Extremidade superior: escápula, humero, cubito, radio, articulacións, cintura escapular, ósos de mánoa

Extremidade inferior: cintura pélvica, fémur, rótula, morna, peroné, estreito superior e inferior da pelvis (importancia non parto), ósos do tarso e pé.

5.2 MÚSCULOS

-Estrutura do musculoesquelético: Aponeurosis, vainas tendinosas. Tipos de músculos. Insercións musculares

-Accións musculares: agonista, antagonista, sinérxicos, fijadores. Pancas

-Morfoloxía e función de:

- músculos da expresión facial

- músculos da masticación

- músculos que moven a cabeza

- músculos do tórax

- músculos da parede abdominal

- músculos das costas: Trapecio.

Nervio espinal. Musculo dorsal ancho

- músculos do chan da pelvis.

Triángulo urogenital. Triángulo anal.

Debilidade do chan pélvico.

Fisioterapia do chan pélvico, exercicios de Kegel

- músculos do membro superior: cintura escapular (morfoloxía de cada músculo e función). Pectoral maior. Inervación. Músculos que moven o brazo. Manguito dos rotadores (ombreiro doloroso). Músculos que moven o antebrazo. Músculos de boneca e man extrínsecos e intrínsecos

Nervio radial: ramas motoras. Nervio cubital. Síndrome de túnel carpiano

-Músculos do membro inferior: Músculos que moven coxa e perna (morfoloxía, función e inervación). Inxección intramuscular. Lesión de aductores.

-Músculos que moven a perna. Pata de ganso. Oco poplíteo. Músculos que moven o pé: intrínsecos e extrínsecos. Tendón de Aquiles. Aponeurosis plantar.

Postura ergonómica. Coidado da ergonomía no traballo diario de Enfermaría: quirófano, consulta, planta

5.3 ARTICULACIÓN

Clasificación estrutural e funcional

Articulacións fibrosas: sindesmosis, suturas, gonfosis

Articulacións cartilaxinosas

Articulacións sinoviais

Articulacións uniaxiais, biaxiais e multiaxiais

Compoñentes, función, luxación de:

-Articulación do ombreiro

-Articulación do codo

-Articulacións radiocarpianas

-Articulacións mano

-Cadeira

- Xeonllo: exploración de ligamentos

- Nocello

- Articulacións vertebrais: compoñentes, función

6. SISTEMA CARDIOCIRCULATORIO	<p>6.1 CORAZÓN</p> <ul style="list-style-type: none"> -Corazón -Anatomía topográfica do corazón -Cubertas do corazón -Sistema circulatorio -Paredes cardíaca -Cavidades cardíacas e septos -Válvulas cardíacas -Movimentos cardíacos -Ruídos cardíacos. Soplos -Fluxo de sángrrea -Sistema de condución do corazón <p>6.2 ARTERIAS E VEAS</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tipos de vasos sanguíneos. Estrutura dos vasos sanguíneos. Capas. -Tipos de arterias. Anastomosis vasculares -Capilares. -Tipos de veas. Varices. Anastomosis venosas.
7. APARELLO RESPIRATORIO	<p>Funcións: intercambio gaseoso, distribución e quecemento do aire. Humidificación. Regulación do PH.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tracto respiratorio inferior -Tracto respiratorio superior
8. APARELLO DIXESTIVO	<p>Papel do sistema dixestivo :dixestión mecánica, dixestión química</p> <ul style="list-style-type: none"> -Órganos do sistema dixestivo. Anatomía topográfica -Paredes do tracto gastrointestinal: capas, variacións nas capas en cada zona do tubo dixestivo (esófago, estomago, duodeno, intestino delgado, intestino groso) -Boca: estruturas -Faringe: deglución -Esófago: localización, estrutura, función -Estómago -Intestino delgado -Intestino groso <p>HIGADO:</p> <ul style="list-style-type: none"> -localización, morfoloxía e subdivisiones PANCREAS -Localización, morfoloxía e zonas
9. APARELLO XÉNITO-URINARIO	<p>SISTEMA REPRODUTOR FEMININO</p> <ul style="list-style-type: none"> -Funcións: reprodución, produción de gametos, nutrición e protección do feto durante o seu desenvolvemento e tras o nacemento - Estrutura: órganos esenciais e accesorios <p>SISTEMA REPRODUTOR MASCULINO</p> <ul style="list-style-type: none"> -Localización topográfica. -Órganos esenciais, órganos accesorios <p>APARELLO URINARIO</p> <p>Morfoloxía e órganos que o constitúen</p>
10. SISTEMA ENDOCRINO	<ul style="list-style-type: none"> -Funcións do sistema endocrino -Comparativa entre o sistema endocrino e o sistema nervioso -Organos diana -Principais glándulas endocrinas.Hormonas Hipofisis Tiroides Glandulas paratiroides Glanduals suprarrenales. Outras glandulas endocrinas
11. ÓRGANOS DOS SENTIDOS	<ul style="list-style-type: none"> -Receptores sensoriais. -Sensacións da pel -Receptores de estiramento -Sentido do olfacto -Sentido do gusto -Sentido do oído e do equilibrio: oído, audición e equilibrio -Visión: o ollo. Capa fibrosa, capa vascular, capa interna. Globo ocular.

12. SISTEMA NERVIOSO CENTRAL E PERIFÉRICO	12. SISTEMA NERVIOSO CENTRAL E PERIFÉRICO SISTEMA NERVIOSO CENTRAL -Funcións xerais do SNC -Cubertas do encéfalo e a medula espinal -Líquido cefalorraquídeo -Médula espinal -Encéfalo -Cerebro: estrutura e especialización SISTEMA NERVIOSO PERIFÉRICO -orixe embrionaria. Función - subdivisiones: somático, autónomo ou vexetativo, nervios periféricos - Sistema Nervioso Periférico Somático
---	--

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	66	99	165
Seminario	12	42	54
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Presentación	1	3	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposicións teóricas por parte do profesor dos temas do Programa con apoio audiovisual.
Seminario	Clases interactivas para reforzo e complementación dos contidos teóricos da materia. Inclúen demostracións con modelos anatómicos desmontables, ilustracións e indicacións para realización de debuxo anatómico. Incidirase en localización anatómica en modelos e atlas. Inclúe disección e demostración anatómica en corazón porcino e outras vísceras animais. Planificación de traballos monográficos asignados asignados de forma individual ou grupal. En tres dos seminarios contarase coa presenza de especialistas pertencentes a universidades nacionais e europeas. SEMINARIOS WEB: Presentación en liña que se realiza a través de Internet en tempo real. No caso de que o relator da universidade estranxeira non sexa hispanohablante, a interacción co mesmo será en inglés.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Seminario	Nos seminarios traballarase con modelos anatómicos, tecido óseo real e vísceras animais. Igualmente planificaranse ademais dos traballos grupales, aqueles individuais ou actividades de debuxo anatómico, para cuxos efectos se dispensará atención personalizada.

Avaliación		Qualification	Training and Learning Results
	Description		
Seminario	A avaliación dos seminarios realizarase mediante a observación sistemática do comportamento e participación do alumnado (5%) e pola resposta a preguntalas test, curtas ou figuras relacionadas cos contidos impartidos no mesmo e que serán expostas ao finalizar a sesión (15%). A asistencia aos seminarios é obrigatoria para poder ser avaliados. Unicamente permitirase a ausencia xustificada documentalmente nunha sesión de dúas horas. As preguntas ou figuras asociadas aos contidos de cada seminario deberán ser entregadas ao finalizar o mesmo.	20	B1 C1 D1 B3 D2 B5 D3 D4 D7 D9 D11
Exame de preguntas obxectivas	Os contidos teóricos adquiridos polo alumno/a nas leccións maxistras e nos seminarios será obxecto de avaliación cun exame test de resposta simple entre catro opcións. Poderán incluír texto ou imaxes. Cada tres respostas erróneas restan un acerto. Será necesaria obter máis do 50% da puntuación para superar a proba. A superación desta proba, é necesaria para aprobar a materia. Realizaranse dúas probas ao longo do curso. A primeira proba levará a cabo nas seguintes datas: Na primeira oportunidade: 25 de Outubro de 2024 ás 16:30 horas. Na segunda oportunidade: 24 de Xuño de 2025 ás 16:30h	25	B2 C1 D1 D3

Exame de preguntas obxectivas	Os contidos teóricos adquiridos polo alumnado nas leccións maxistras e nos seminarios será obxecto de avaliación cun exame test de resposta simple entre catro opcións. Cada tres respostas erróneas restan un acerto. Será necesaria obter máis do 50% da puntuación para superar a proba. A superación desta proba, é necesaria para aprobar a materia. Realizaranse dúas probas ao longo do curso. A segunda proba levará a cabo nas seguintes datas: Na primeira oportunidade: 17 de xaneiro 2025 ás 16:30h. Na segunda oportunidade: 24 de Xuño de 2025 ás 16:30h	40	B1 C1 D1 D3 D4
Presentación	Presentación e exposición pública dos traballos individuais ou grupais asignados. Entrega de traballos ou debuxos anatómicos asignados de forma individual ao por grupos. Será necesaria obter máis do 50% da puntuación total relativa a esta proba. A superación da mesma, é necesaria para aprobar a materia	15	B4 D1 B5 D2 D3 D4 D7 D9 D11

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia ha de obterse polo menos o 50% da cualificación global, sendo necesario alcanzar polo menos o 50% da puntuación outorgada ao exame de preguntas obxectivas e á presentación de traballos. As cualificacións serán publicadas na plataforma MOOVI.

Proba fin de carreira: el 08 de Outubro de 2024 ás 16 horas

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

PATTON Kevin, THIBODEAU Gary A, **Anatomía y Fisiología**, 8, Elsevier, 2013

NETTER Frank H, **Atlas de Anatomía Humana**, Elsevier, 2019

NETTER Frank H, **Cuaderno De Anatomía Para Colorear**, 2, Elsevier, 2019

PAULSEN, WASCHKE, **Sobotta. Atlas de anatomía humana**, 24, Elsevier, 2018

LIPPERT H, **Anatomía con orientación Clínica para estudiantes**, Marban, 2013

Complementary Bibliography

SAE, **Terminología anatómica internacional**, 1, Panamericana, 2001

GILROY, MACPHERSON, ROSS, **Prometheus. Atlas de Anatomía**, 2, Panamericana, 2013

MOORE, DAILEY, AGUR, **Anatomía con orientación clínica para estudiantes**, 8, Wolters Kluwer, 2018

SCHÜNKE M./SCHULTE E./SCHUMACHER U, **Colección Prometheus. Texto y Atlas de Anatomía**, 3, Panamericana, 2015

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Fisioloxía: Fisioloxía/P51G140V01105

Fundamentos de enfermaría/P51G140V01107

Enfermaría clínica I/P51G140V01204

Enfermaría clínica II/P51G140V01205

Introdución á enfermaría clínica/P51G140V01201

Prácticas clínicas I/P51G140V01208

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Bioquímica: Bioquímica/P51G140V01103

Enfermaría comunitaria I/P51G140V01104

Fisioloxía: Fisioloxía/P51G140V01105

IDENTIFYING DATA**Psicología: Psicología**

Subject	Psicología: Psicología		
Code	P51G140V01102		
Study programme	Grao en Enfermería		
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year
	9	Basic education	1
Teaching language	Galego		
Department	Departamento da E.U. de Enfermería (Pontevedra)		
Coordinator	Sánchez Radío, Silvia Esther		
Lecturers	Sánchez Radío, Silvia Esther		
E-mail	silsanchez@uvigo.es		
Web	http://www.enfermeria.depo.es		
General description	<p>Esta materia forma parte da formación básica que permitirá ao estudiantado de enfermmería un acercamento a psicología como estudo científico do comportamento e a súa contribución ao proceso de saúde- enfermidade e calidade de vida das persoas. O que facemos e experimentamos (pensamentos e afectos) constitúen factores fundamentais do noso comportamento. A psicología como ciencia e a profesión que aportará uns coñecementos relevantes para unha mellor e máis longa vida. A comprensión dos procesos psicolóxicos sirven de base para o desenvolvemento de competencias relacionadas coa materia e coa enfermmería, coñecementos necesarios que lle capaciten para integralos na prestación dos cuidados integrais as persoas ante ás diferentes situacións de saúde-enfermidade. Igualmente se capacitará para establecer e realizar unha relación comunicativa eficaz coa persoa enferma, familia e grupo, tamén se describen os problemas psicolóxicos asociados a situacións especiais: a enfermidade crónica aguda, as reaccións a enfermidade irreversible, así como os aspectos psicosociais a hospitalización, respostas de afrontamento a enfermidade e cómo xestionar os diferentes tipos de perda.</p>		

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto ás súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermidade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz con pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
B17	Realizar cuidados de enfermmería baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
C9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C14	Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar a/o estudante na prevención, a detección precoz, a asistencia, e a rehabilitación das vítimas desta forma de violencia.
C50	Individualizar o cuidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización y planificación

D3 Capacidade de xestión da información

D4 Resolución de problemas e toma de decisions

D7 Razoamento crítico

D9 Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.

D11 Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Saber comprender as bases psicolóxicas clásicas e as súas relacións coa enfermaría.	A1	B4	C9	D1
	A2	B7	C10	D2
	A3	B8	C12	D3
	A4	B9	C14	D4
	A5	B11	C50	D7
		B17	D9	
			D11	
Ser capaz de aplicar o pensamento científico a vida cotidián e laboral.	A3		C50	D1
	A4			D2
	A5			D3
				D4
				D7

Contidos

Topic	
1. Descrición e marco conceptual da enfermaría psicosocial:	Introducción. Aproximacións ao estudo da persoa. A psicoloxía como ferramenta básica para enfermaría. A Psicoloxía científica. Principais escolas da psicoloxía. Tendencias que formaron a psicoloxía actual. Bases psicolóxicas da conduta. A estrutura do sistema nervioso e funcións psíquicas. Cerebro,cognición e conduta. A psicoloxía no ámbito da enfermaría.
2. Identificación dos fenómenos psicosociais:	Sensación e percepción. Umbráis sensoriais. Cómo organiza o cerebro a información sensoria. A percepción. A intelixencia. Teorías. Intelixencia emocional. Motivación e emoción. Teorías explicativas. Frustración e conflito. Pensamento e linguaxe. Introducción. Concepto de pensamento. Razonamento, solución de problemas, formación de conceptos. Relación entre pensamento e linguaxe. Papel do linguaxe no comportamento humano. Memoria e olvido Introducción. definición de memoria. Tipos de memoria.Bases biolóxicas da memoria. Alteracións da memoria. Exploración da memoria.Memoria e envellecemento. O olvido. Motivación.Clasificación dos motivos. Modelos teóricos. Afectividade, sentimentos e emocións. Relación entre emoción e conduta. Psicoloxía da personalidade. Introducción Concepto de personalidade. Funcións da personalidade. Estudio da personalidade. Teorías da personalidade. Resiliencia. Avaliación da personalidade. Aprendizaxe.Paradigmas básicos do aprendizaxe. Conductas aprendidas. Tipos de aprendizaxe. Indefensión aprendida. Aplicacións prácticas das teorías do aprendizaxe. Ansiedade e o estrés como compoñentes básicos do enfermar. Tipos de axentes estresantes. Síndrome de estrés profesional. Métodos de afrontamento o estrés. Diagnósticos NANDA.
3. Habilidades básicas de comunicación eficaz	A comunicación. Normas para unha comunicación eficaz en enfermaría. Formas, métodos e perturbacións. A comunicación persuasiva, non verbal. Barreiras. Asertividade. escoita activa. Actitudes que favorecen a escoita activa. Habilidades da comunicación interpersonal. A comunicación en enfermaría. Técnicas de comunicación e relación de axuda. A comunicación de malas noticias. Diagnósticos NANDA.
4. Fases do desenvolvemento evolutivo desde o punto de vista psicosocial:	Psicoloxía evolutiva. Principais autores/as. Etapas. Infancia.O apego. O xogo. Adolescencia, período de búsqueda da identidade. Idade adulta.Vellez. Soedade e saúde. Afrontamento e adaptación o cambio.

5. Actitudes e coñecementos básicos da relación terapéutica	A enfermidade e o seu impacto psicolóxico. Representación mental da enfermidade. Enfermidade crónica e aguda. Estratexias de afrontamento. Papel da enfermaría. Aspectos psicosociais da hospitalización. Características psicolóxicas da persoa enferma. Respostas ante a enfermidade e a hospitalización. O Hospital como escenario ameazante. Características psicolóxicas das enfermidades de cancro, crónica, diabetes, hipertensión. Respostas de afrontamento. Modelos cognitivos-conductuais de aplicación o medio hospitalario.
6. Aspectos psicolóxicos das persoas usuarias nos cuidados de saúde:	Mecanismos psicolóxicos da curación Psicoterapia. Concepto. Principios elementais da psicoterapia. Clasificacións. Grupos de autoaxuda. Características dos grupos de autoaxuda. Implicación emocional da profesional de enfermaría. Apoio psicoemocional ao paciente e a familia. A relación de axuda. Fases da relación de axuda. Habilidades da relación de axuda. Autenticidade e congruencia. Características. Aspectos psicosociais do dolor. Tipos de dor. Factores que influen na percepción e expresión da dor Valoración de enfermaría. O duelo. Tipos de duelo. Etapas do proceso de duelo. A morte. Proceso. Actitudes e educación sobre a morte. Enfermería ante ansiedade e medo a morte A familia. O sistema familiar. A estrutura da familia. Genograma familiar. Funcións básicas da familia. Factores de risco e protectores da familia. O sistema familiar. Indicadores do estado da saúde familiar. Técnicas de relaxación: respiración, visualización, control emocional, a relaxación muscular progresiva de Edmund Jacobson.
7. Aspectos psicolóxicos, físicos e sociais da violencia de xénero.	Bases conceptuais da Violencia de Xénero. A estrutura social como facilitadora da Violencia de Xénero. Indicadores de risco da violencia de xénero. Prevención da violencia. Factores Protectores. Protocolos de actuación na abordaxe integral da violencia de xénero. Actuación de enfermería fronte a violencia de xénero. Diagnósticos NANDA.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	55	110	165
Resolución de problemas	14	28	42
Traballo tutelado	3	3	6
Presentación	4	6	10
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	A sesión maxistral vai ser a técnica docente habitual, co apoio de medios audiovisuais e exposición de casos prácticos, pretendendo favorecer a implicación e participación do alumnado. Planificación de traballos a desenvolver polo alumnado.
Resolución de problemas	Análise dun feito ou problema coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Exercicios realizados no aula sobre os contidos da materia. Estudos de casos das situacións máis cotidiás que se poden presentar na relación enfermeira- paciente.
Traballo tutelado	Realizaránse traballos sobre os contidos da materia, distribuindo ao alumnado en 6 grupos, nos que se realiza o entramento guiado e tutela por parte da profesora, e onde se fomenta a adquisición de autocritica a e heterocritica, baseándose na aprendizaxe en base a problemas do ámbito das ciencias da saúde.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a docente e a clase dun tema sobre contidos da materia desenvolvido polo grupo en formato power-point donde se presenta o resto da clase os resultados do traballo realizado, sendo obrigatoria a asistencia polo resto da clase a estas presentacións.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, explicación das bases teóricas e realización de preguntas obxectivas que alumnado ten que desenvolver.

Presentación	Para facer as presentación correspondentes é necesario a realización previa de apoio individualizado para asegurar a calidade dos contidos e material a presentar.O finalizar entregarse en soporte dixital todo o traballo realizado nesta metodoloxía.
Resolución de problemas	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótesis, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e entrenarse en procedimentos alternativos de solución. Avaliándose as respostas correctas ante as preguntas plantexadas.
Traballo tutelado	Precisase a dirección e seguimento persoal das persoas integrantes do grupo para o logro dos obxectivos plantexados nesta metodoloxía. Presentación en Power-point dun tema de clase e titorizado con sesións obligatorias.

Avaliación					
	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Traballo tutelado	Proba obrigatoria e aválase individualmente aca presentación final sexa en grupo. Necesitase o 50% do valor desde proba para superar a materia. Cada alumna/o, fará un exercicio de rol playing sobre tema principal da asignatura. Data da avaliación_Rol playing entrevista: Primeira oportunidade: 04/11/2024 Segunda oportunidade: 25/06/25 as 18.00 h	15	B4	C10	D1
			B7	C14	D2
			B8		D3
			B11		D4
			B17		D7
Presentación	Presentarase o realizado nas sesións do traballo tutelado. A exposición é obrigatoria e aválase individualmente. Necesitase o 50% do valor da proba para superar a materia. As datas de presentación/exposición serán: 25/11/2024: Presentación G I y II 26/11/2024: Presentación G III y IV 28/11/2024: Presentación G V y VI Segunda oportunidade: 25/06/25 as 18.00 hh	25	A1	B4	C9
			A2		D1
			A3		D2
			A4		D3
			A5		D4
					D7
					D9
					D11
Exame de preguntas obxectivas	Proba final: realización de proba de coñecementos con modalidade de resposta múltiple (cada dos erros penalizará un acerto) sobre os contidos da materia. Para aprobar a materia, e necesario que o estudantado alcance unha cualificación dun 50% do valor desta proba. 1º oportunidade: 9/01/25 as 16.000 h 2º oportunidade: 25/06/25 as 16.00 h	40	A1	B4	C9
			A2	B7	D1
			A3	B8	D2
			A4	B9	D3
			A5	B11	D4
					D7
					D9
					D11
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba final: realización de proba de coñecementos que inclúe preguntas abertas sobre un tema. O alumnado deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada. Para aprobar a materia, e necesario que o estudantado alcance unha cualificación dun 50 % do valor desta proba. 1º oportunidade: 9/01/25 as 16.000 h 2º oportunidade: 25/06/25 as 16.00 h	20	A1	B11	C9
			A2		D1
			A5		D7
					D11
					C14
					C50

Other comments on the Evaluation

Data fin de carreira: 9/10/24 as 16.00 h

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Mª Dolores Rodríguez, Luís Mayor, Carmen Pérez, **Manual CTO de enfermería. Enfermería Psicosocial**, CTO Editorial,

Scott O. Lilienfeld, Steven Jay Lynn et al., **Psicología una introducción**, Pearson,

Neil Niven, **Psicología en enfermería**, Manual moderno,

Latorre Postigo, J.M, **Ciencias Psicosociales aplicadas I**, Síntesis, Madrid,

Latorre Postigo, J.M, **Ciencias Psicosociales aplicadas II**, Editorial Síntesis, Madrid,

Colegio oficial de Psicólogos, www.cop.es,

enfermeros.org/revista/,

María Teresa Almendro Marín, **Perspectivas actuales en el abordaje de la violencia contra las mujeres desde la**

Psicología: análisis bibliométrico, Informació psicològica,

Complementary Bibliography

Calixto Plumed Moreno, **Psicología general**, DAE,

Llor, B. y col., **Ciencias Psicosociales aplicadas a la salud**, Interamericana. McGraw-Hill, Nueva York,

Tazón, P. y col, **Ciencias psicosociales**, Masson, Barcelona,

Nieto, J. y col, **Psicología para Ciencias de la Salud. Estudio del comportamiento humano ante la enfermedad**, McGraw Hill, Interamericana, Madrid,

Novel, G. y col, **Enfermería Psicosocial y Salud Mental**, . Masson, S.A, Barcelona,

Hoffman, L. y col, **Psicología del desarrollo hoy**, 2 vol. McGraw Hill, Madrid,

Bayés,R, **Psicología oncológica**, Martínez Roca,

Santiago de Torres, J., **Procesos Psicológicos Básicos**, McGraw-Hill,

Cibanal, Juan, **Interrelación del profesional de Enfermería con el paciente**, Doyma,

Bernis C, López R, Prado,(Eds), **La salud de las mujeres en el umbral del siglo XXI**, Ediciones UAM,

psicodoc.copmadrid.org/psicodoc.htm,

Dorsch,F, **Diccionario de psicología**, Herder,

www.index-f.com/index-enfermeria/revista.php,

López Zafra E, **Violencia conta las mujeres: descripción e intervención biopsicosocial.**,

Ríos, M. I., Carrillo, C., Sabuco, E., **Resiliencia y Síndrome de Burnout en estudiantes de enfermería y su relación con variables sociodemográficas y de relación interpersonal**, International Journal of Psychological Research,

<http://www.aepc.es/ijchp/>, **International Journal of Clinical Health Psychology**, Información de revistas científicas,

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Bioquímica: Bioquímica**

Subject	Bioquímica: Bioquímica			
Code	P51G140V01103			
Study programme	Grao en Enfermería			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Galego			
Department	Departamento da E.U. de Enfermería (Pontevedra)			
Coordinator	Tarrío Yáñez, Nuria			
Lecturers	Rosales Sueiro, Jose Tarrío Yáñez, Nuria			
E-mail	nuriaty@gmail.com			
Web	http://www.enfermeria.depo.es			
General description	Materia do módulo de formación básica			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
C1	Coñecer e identificar a estrutura e función do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización y planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisions
D7	Razoamento crítico
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Saber ás propiedades estruturais e funcionais das biomoléculas e o seu metabolismo con vistas ao exercicio da enfermía	A2 A4	C1	D3 D4 D11
Saber distinguir o proceso de xeneración, almacenamento e uso da enerxía metabólica	A1 A4	C1	D1 D2 D3
Ser capaz de distinguir os sistemas moleculares e os procesos implicados no almacenamento, replicación e expresión da información xenética	A3 A5	C1	D2 D3
Saber comprender os cambios moleculares asociados ás distintas situacións fisiolóxicas e patolóxicas	A2 A4	C1	D7 D9

Contidos

Topic
Introducción á bioquímica
Biología Celular

Base da bioquímica	Bioelementos Biomoléculas Agua e disolucións Ácidos e Bases
Bioquímica estrutural	Carbohidratos Lípidos Lipoproteínas Proteínas
Metabolismo Enerxético	Mitocondrias e obtención da enerxía Metabolismo dos hidratos de carbono Metabolismo dos lípidos e lipoproteínas Metabolismo nitroxenado
Información xenética	DNA e RNA Replicación Transcripción Traducción

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	36	72	108
Seminario	9	24	33
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Traballo	1	3	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición dos conceptos teóricos.
Seminario	Traballos individuais e grupais dos temas da materia. Posta en común de temas de actualidade relacionados coa materia.

Atención personalizada

Methodologies Description

Seminario	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse directamente na aula, nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho ou a través do correo electrónico.
-----------	--

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Seminario	Avaliarase o coñecemento adquirido na elaboración de traballos individuais e grupais. Teranse en conta os valores de cooperación, capacidade de traballo en grupo e responsabilidade individual e colectiva.	10	A1 C1 D1 A2 D2 A3 D3 A4 D4 A5 D7 D9 D11
Exame de preguntas obxectivas	Avaliarase o coñecemento adquirido tanto de tipo práctico como teórico. Para superar a materia é necesario alcanzar un 40% do valor desta proba. A proba constará dunha parte tipo test onde se fara un desconto sobre os erros: por cada tres fallos réstase un acerto e dunha parte de pregunta de resposta curta, que podera aparecer ou non. Realizarase nas seguintes datas: na primeira oportunidade o 05-XI-2024 ás 18:30h e na segunda no día 26-VI-2025 ás 17:00hs.	20	A1 C1 D1 A2 D3 A3 D4 A4 D7 A5

Resolución de problemas e/ou exercicios	Avaliarase o coñecemento adquirido nas actividades desenvolvidas nos seminarios. Realizarase nas seguintes datas: na primeira oportunidade o 20-XII-2024 ás 17:30 h e na segunda no día 26-VI-2025 ás 17:00 hs.	10	A2 A3 A4	C1	D1 D4
Traballo	Avaliarase o coñecemento adquirido para a elaboración de traballos grupales (procura de bibliografía, organización de ideas...) O traballo será en equipo e o tema será proposto polo profesorado.	10	A1 A3 A4	C1	D1 D2 D3 D9
Exame de preguntas de desenvolvemento	Preguntas abertas sobre un tema. Avaliarase a capacidade dos alumnos para desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa. Realizarase nas seguintes datas: na primeira oportunidade o 3-XII-2024 ás 18:30 h e na segunda no día 26-VI-2025 ás 17:00hs.	15	A1 A3 A4	C1	D1 D2 D3 D9
Exame de preguntas obxectivas	Avaliarase o coñecemento adquirido tanto de tipo práctico como teórico. Para superar a materia é necesario alcanzar un 40% do valor desta proba. A proba constará dunha parte tipo test onde se fara un desconto sobre os erros: por cada tres fallos réstase un acerto e dunha parte de pregunta de resposta curta, que podera aparecer ou non. Realizarase nas seguintes datas: na primeira oportunidade o 20'-XII-2024 ás 17:30h e na segunda no día 26-VI-2025 ás 17:00hs.	35	A1 A2 A3 A4 A5	C1	D1 D3 D4 D7

Other comments on the Evaluation

Para poder superar a avaliación necesitarase ter unha nota de 5 sobre 10 no total da avaliación.

Proba final fin de carreira: 10-X-2024 ás 18.30h.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Cooper e Hausman, **La célula**, quinta,

Stryer, **Bioquímica**,

Lehninguer, **Principios de bioquímica**,

Rawn, **Bioquímica**,

Lozano, **Bioquímica y biología molecular para las ciencias de la salud.**,

Alberts y otros, **Biología molecular de la célula**, cuarta,

Tymocko, Berg, Stryer, **Bioquímica Curso Básico**,

Mathews, Van Holde, Appling, Anthony-Cahill, **Bioquímica**, 4ª Edición,

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Enfermería comunitaria I**

Subject	Enfermería comunitaria I			
Code	P51G140V01104			
Study programme	Grao en Enfermería			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Departamento da E.U. de Enfermería (Pontevedra)			
Coordinator	Rodríguez García, María Dolores			
Lecturers	Diéguez Montes, María Paz Rodríguez García, María Dolores			
E-mail	mariadorodriguez@uvigo.es			
Web	http://www.enfermeria.depo.es			
General description	Enfermería comunitaria I, materia do módulo de Ciencias da Enfermería, e a primeira parte da materia Enfermería Comunitaria, introduce ao alumnado na valoración das diferentes situacións de saúde-enfermidade que afectan o individuo e á familia, ao longo do seu ciclo vital, como parte dunha comunidade, así como diferentes factores sociais determinantes de saúde que repercuten o estado de saúde, a epidemioloxía, a microbioloxía e a demografía son aspectos centrais nesta materia. A materia enfermería comunitaria I ten un papel importante para o cumprimento dos Obxectivos de desenvolvemento sustentable (ODS), fundamentalmente no ODS 3, o ODS6.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermidade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
C23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade.
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos.
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización y planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D6	Habilidades nas relacións interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Ser capaz de manexar o concepto saúde_enfermidade e de aplicar nocións de Demografía sanitaria	A1	B4	C23	D4
	A2	B8	C24	D7
		B9	C25	D11
		B10	C26	

Contidos	
Topic	
TEMA1. CONCEPTO DE SAÚDE E ENFERMIDADE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto clásico de saúde 2. Concepto de saúde da OMS 3. Novas achegas ao concepto de saúde 4. Enfermidades. Clasificación
TEMA 2. FACTORES DETERMINANTES DA SAÚDE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto de Lalonde 2. Importancia dos diversos factores 3. Actuacións sanitarias
TEMA 3. SAÚDE PÚBLICA E SAÚDE COMUNITARIA	<ol style="list-style-type: none"> 1. A saúde pública clásica 2. Concepto actual de saúde pública 3. A saúde comunitaria 4. Enfermaría no contexto da saúde pública. Atención comunitaria 5. A acción comunitaria en saúde
TEMA 4. DEMOGRAFÍA SANITARIA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto 2. Fontes de información demográfica 3. Demografía estática 4. Demografía dinámica 5.- Estudo do desenvolvemento das poboacións e a súa repercusión sobre a saúde.
TEMA 5. IMPORTANCIA DO MEDIO NA SAÚDE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Augas de consumo 2. Augas residuais 3. Residuos sólidos. 4. Contaminación ambiental 5. Control de plagas 6. Control sanitario de alimentos 7. Vacunación 8. Urbanización 9. Obxectivos de Desenvolvemento Sostible (ODS). Axenda 2030
TEMA 6. OS AXENTES VIVOS E A SÚA IMPORTANCIA NA SAÚDE HUMANA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conceptos xerais 2. Estrutura e clasificación 3. Relacións e interaccións 4. Microorganismos eucariotas: protozoos, hongos, algas
TEMA 7. MICROORGANISMOS PROCARIOTAS: AS BACTERIAS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Morfoloxía, fisioloxía e clasificación 2. Bacterias gram (+) e gram (-) 3. Mecanismos de patoxenicidade 4. Grupos principais de bacterias
TEMA 8. OS VIRUS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto e características xerais 2. Tipos de virus e mecanismos de acción
TEMA 9. RECOLLIDA DE MOSTRAS PARA MICROBIOLOXIA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Normas básicas comúns á recollida nas mostras para microbioloxía 2. Calidade preanalítica na recollida de: ouriños, feces, esputo e outras mostras.
TEMA 10. MEDIDAS BÁSICAS NA PREVENCIÓN DA INFECCIÓN.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conceptos básicos 2. Desinfección e esterilización 3. Lavado de mans: tipos e procedementos
TEMA 11. O MÉTODO EPIDEMIOLÓXICO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conceptos básicos 2. Obxectivos
TEMA 12. A MEDICIÓN DA ENFERMIDADE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Medidas de frecuencia de enfermidade: incidencia e prevalencia 2. Medidas de asociación e medidas de impacto: risco relativo, risco atribuible, odds ratio 3. Causalidade
TEMA 13. ESTUDOS EPIDEMIOLÓXICOS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Clasificación dos estudos 2. Estudos descritivos 3. Estudos de caso-control 4. Estudos prospectivos de cohortes 5. Estudos experimentais ou de intervención

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	35	52.5	87.5
Resolución de problemas	6	12	18
Seminario	8	32	40
Exame de preguntas obxectivas	0.5	0	0.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	0.5	0	0.5
Estudo de casos	1	1	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0.5	1.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados cos contidos de Demografía. Empregase como complemento da lección maxistral.
Seminario	Actividades enfocadas a profundar ou complementar o traballo sobre os contidos da materia. Empregase como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Resolución de dúbidas dos temas tratados nos seminarios, e apoio á procura de información e resolución de problemas. A resolución de dúbidas poderá resolverse de forma non presencial a través de Moovi ou Campus Remoto da Uvigo.
Resolución de problemas	Resolución de dúbidas dos temas tratados no aula e apoio á procura de información e resolución de problemas. A resolución de dúbidas poderá resolverse de forma non presencial a través de Moovi ou Campus Remoto da Uvigo.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Exame de preguntas obxectivas	Proba final: inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta onde só unha é verdadeira. Por cada dous fallos descontase un acerto. Para superar a materia o alumnado ten que alcanzar o 50% do valor desta proba para poder facer media ca parte de ME. Realizarase nas seguintes datas: na primeira oportunidade o 16-12-2024 18:30h, e na segunda no 20-06-2025, 16.30h.	30	A1	C23	D1	D2
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba final: inclúe preguntas abertas de resposta breve. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada. Para superar a materia o alumnado ten que alcanzar o 50% do valor desta proba para poder facer media coa parte de ME. nas seguintes datas: na primeira oportunidade o 16-12-2024 ás 18:30 h, e na segunda no día 20-06-2025, ás 16.30h.	20	A2	B9	C23	D1
Estudo de casos	Proba utilizada para a avaliación dos traballos de aula que inclúe o análise e resolución de casos ou situacións dos contidos relacionados coa Demografía. Avaliase a asistencia e participación nos traballos realizados no aula e unha proba que inclúe preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta onde só unha é verdadeira e/ou cálculos demográficos diferentes. Para superar a materia o alumnado ten que acadar o 50 % do valor desta proba para poder facer media coa parte común. Realizarase nas seguintes datas: a primeira vez o 06-11-2024 ás 16h horas, e a segunda o 20-06-2025 ás 16.30 horas.	20	A1	B4	C23	D1
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba que inclúe teoría, análise e resolución de casos ou situacións relativos ao método epidemiolóxico e á Demografía. Para superar a materia o alumnado ten que acadar o 50 % do valor desta proba para poder facer media coa parte común. Realizarase nas seguintes datas: na primeira oportunidade o 06-11-2024 ás 16h, e na segunda no 20-06-2025 ás 16.30h.	30	A1	B8	C24	D2
			A2	B9	C26	D3
				B10	D4	D6
					D7	D8
					D11	
					D7	D8
					D11	
					D7	D8
					D11	

Other comments on the Evaluation

Data da proba fin de carreira: 08-10-2024 16 h

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Piedrola Gil y otros, **Medicina Preventiva y Salud Publica**, 9ª,

Complementary Bibliography

Icart, Guardia, Isla, **Enfermería Comunitaria. Manuales de Enfermería**,

FRIAS OSUNA A., **Salud Pública y educación para la salud**,

Pagina web da conselleria de sanidade do servizo galego de saúde,

Pagina web INE,

Portal de la OMS,

Portal del MSC Ministerio Sanidad y Consumo,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Enfermería comunitaria II/P51G140V01206

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Anatomía humana: Anatomía humana/P51G140V01101

Bioquímica: Bioquímica/P51G140V01103

Psicoloxía: Psicología/P51G140V01102

IDENTIFYING DATA**Fisioloxía: Fisioloxía**

Subject	Fisioloxía: Fisioloxía			
Code	P51G140V01105			
Study programme	Grao en Enfermaría			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Enfermaría (Pontevedra)			
Coordinator	Vázquez Castelo, José Luís			
Lecturers	Vázquez Castelo, José Luís			
E-mail	joselvc@icloud.com			
Web	http://www.enfermeria.depo.es			
General description	Materia do módulo de formación básica			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional axeitada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría
C1	Coñecer e identificar a estrutura e función do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
C9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización y planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisions
D7	Razoamento crítico
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Ser capaz de comprender cal é a función normal do distintos aparello e sistemas do organismo normal.	A1	B1	C1	D1
	A2	B3	C9	D2
	A3			D3
	A4			D9
	A5			
Ser capaz de adquirir os coñecementos fundamentais sobre os mecanismos que regulan as funcións dos distintos órganos e sistemas	A2	B1	C1	D1
	A4		C9	D4
				D7
				D11

Contidos

Topic	
1. Introducción á fisioloxía.	Introducción á fisioloxía.

2. Fisioloxía celular e histolóxica.	Introdución. Descubrimento. Tamaño e forma. Diversidade. Diferenciación. Tipos. Membrana celular. Funcións. Citoplasma. Organelas. Núcleo. Definición. Tipos de tecidos. Funcións e características.
3. Xenética.	Introdución. Xenética molecular: ADN e ARN. Gametogénesis. Meiosis. Cromosomas. Cariotipo. Código xenético. Herdanza e enfermidades xenéticas.
4. Fisioloxía dixestiva.	Definición. Misión principal. Organización fisiolóxica: dixestión, secreción, absorción, eliminación. Fisioloxía do fígado
5. Fisioloxía respiratoria.	Introdución. Misión principal. Fisioloxía respiratoria: ventilación, difusión, circulación. Regulación ventilación. Patrón respiratorio normal
6. Fisioloxía cardiovascular.	Corazón. Misión principal. Ciclo cardíaco. Fibras miocárdicas. Sistema de conducción. Electrocardiograma. Gasto cardíaco. Pulso arterial. Presión arterial. Vasos sanguíneos: arterias, as veas e capilares. Sistema linfático
7. Fisioloxía renal e líquidos corporais.	Introdución. Misión principal. Fisiología renal: filtración, reabsorción, secreción. Regulación do volume urinario e plasmático. Ouriños. Regulación do pH. Funcións excretoras do riñón: endocrinas, metabólicas. Medio interno. Líquidos corporais. Electrolitos. pH.
8. Fisioloxía endocrina.	Introdución. Funcións e estrutura de las hormonas. Regulación da secreción hormonal. Hipófisis. Tiroides. Paratiroides. Páncreas. Suprarrenales. Gónadas
9. Fisioloxía sanguínea.	Definición. Misión principal. Células sanguíneas: eritrocitos, leucocitos, plaquetas. Grupos sanguíneos. Plasma. Coagulación.
10. Fisioloxía do sistema inmunitario.	Introdución. Inmidade inespecífica. Inmidade específica: inmidade celular e inmidade humoral
11. Fisioloxía do aparello locomotor.	Tecido muscular estriado: funcións, estrutura, fisioloxía da excitación e contracción muscular Fisioloxía comparada do músculo cardíaco e músculo liso.
12 . Neurofisioloxía.	Definición e funcións xerais. Divisións aferentes e eferentes. Células del sistema nervioso: neuroglia e neuronas. Clasificación neuronas: estrutural e funcional. Nervios e fascículos nerviosos. Fisiología del impulso nervioso. Sinapsis. Neurotransmisores

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	8	8	16
Presentación	4	4	8
Lección maxistral	66	132	198
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Seminario	Trátanse diversos temas da materia cunha abordaxe distinta e complementaria da sesión maxistral. Utilizarase material audiovisual e promoverase a participación do alumno.
Presentación	Traballo en grupo de temas da materia con presentación e exposición ao resto dos alumnos. Serán avaliados contribuíndo á nota final do alumno.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia, Fisioloxía

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentación	Orientación e axuda na búsqueda de contidos e na forma de presentalos

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Seminario	Asistencia e participación activa nos seminarios.	5	A1	C1	D1
			A2		D3
			A3		D7
			A4		
			A5		

Presentación	Exposición e avaliación de traballos en grupo. Calidade no contido e na exposición do traballo seleccionado. Datas: 24-IV-24 e 25-IV-24 de 16 a 18.00h	15		B1 C1 D1 B3 D2 D3 D4
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba que inclúe preguntas abertas sobre os contidos da materia. O alumnado debe desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada. Primeira oportunidade: 31-V-24 16:00 h Segunda oportunidade: 1-VII-24 18:00 h	20	A1	C1 D1 D2 D3 D4 D7
Exame de preguntas obxectivas	Proba que avalía o coñecemento que inclúe preguntas pechadas. Preguntas de resposta múltiple na que só unha de 5 repostas é verdadeira. Desconto: por cada tres fallos un acerto. Na primeira oportunidade, realizaranse 2 probas: Primeira proba: 18-III-24 17.30h (20%) Segunda proba: 31-V-2024 16:00 h (20%) Segunda oportunidade: 1-VII-2024 18:00 horas	40		C1 D1 D3 D4 D7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba correspondente á avaliación das actividades realizadas en seminarios: exercicios, problemas, figuras. Primeira oportunidade: 31-V-24 16:00 h Segunda oportunidade: 1-VII-24 18:00 h	20	A1 A2 A4 A5	C1 D1 D2 D3 D4 D7

Other comments on the Evaluation

Si un estudiante non realiza durante o curso as actividades avaliáveis, na segunda oportunidade a súa avaliación farase sobre toda a materia e o traballo.

Proba final fin de carreira: 2-X-2023 16:00 horas

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Marieb, Keller, **Fisiología humana**, actualizada,

Complementary Bibliography

Thibodeau, Patton, **Anatomía y Fisiología**, actualizada,

Tortora, **Principios de Anatomía y Fisiología**, actualizada,

Stuart Ira Fox, **Fisiología humana**, actualizada,

Mulroney, Myers. Netter., **Fundamentos de Fisiología**, actualizada,

Arthur C. Guyton, **Tratado de Fisiología Médica**, actualizada,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Enfermaría clínica I/P51G140V01204

Enfermaría clínica II/P51G140V01205

Enfermaría comunitaria II/P51G140V01206

Introdución á enfermaría clínica/P51G140V01201

Prácticas clínicas I/P51G140V01208

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Estatística: Estatística/P51G140V01106

Fundamentos de enfermaría/P51G140V01107

Idioma moderno: Inglés técnico/P51G140V01108

Subjects that it is recommended to have taken before

Anatomía humana: Anatomía humana/P51G140V01101

Bioquímica: Bioquímica/P51G140V01103

IDENTIFYING DATA**Estatística: Estatística**

Subject	Estatística: Estatística			
Code	P51G140V01106			
Study programme	Grao en Enfermaría			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Departamento da E.U. de Enfermaría (Pontevedra)			
Coordinator	Otero Agra, Martín			
Lecturers	Otero Agra, Martín			
E-mail	martinoteroagra@gmail.com			
Web	http://www.enfermeria.depo.es			
General description	Materia do módulo de formación básica obrigatoria.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización y planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisions
D7	Razoamento crítico
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Saber identificar, planificar e resolver un problema estatístico. Coñecer os fundamentos da probabilidade e as medidas utilizadas para describir, resumir, comparar e estimar a información.	A1	B6	C8	D1
	A2	B16		D2
	A3			D3
	A4			D4
	A5			D7
Ser capaz de adquirir elementos de xuízo crítico para valorar a súa utilización na resolución de problemas e toma de decisións nas Ciencias da Saúde	A1	B6	C8	D4
	A2	B16		D7
	A3			D11
	A4			
	A5			
Ser capaz de aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados da saúde (TIC)	A1	B16	C8	D9
	A2			D11
	A3			
	A4			
	A5			

Contidos

Topic

Tema 1: Conceptos básicos e organización de datos	<ul style="list-style-type: none"> - Método científico - Estatística descritiva e estatística inferencial - Mostraxe - Variables
Tema 2: Organización dos datos	<ul style="list-style-type: none"> - Descrición de variables nominais - Descrición de variables ordinais - Táboas de distribución de frecuencias
Tema 3: Análise descritiva dos datos	<ul style="list-style-type: none"> - Variables cuantitativas - Tendencia central, dispersión e forma dunha variable - Medidas de tendencia central, posición, dispersión e forma
Tema 4: Relación entre variables cuantitativas	<ul style="list-style-type: none"> - Correlación lineal - Regresión lineal
Tema 5: Estatística inferencial	<ul style="list-style-type: none"> - Estatística descritiva bivariante - Variables aleatorias e distribución normal - Inferencia estatística
Tema 6: Probas de hipóteses para mostradas relacionadas	<ul style="list-style-type: none"> - Proba de McNemar - Proba t para mostradas relacionadas - Proba de suma de rangos de Wilcoxon - Probas para comparacións múltiples
Tema 7: Probas de hipóteses para mostradas independentes	<ul style="list-style-type: none"> - Proba Chi Cadrado - Proba t para mostradas independentes - Proba U de Mann-Whitney - Probas para comparacións múltiples
Tema 8. Tecnoloxías da información e da comunicación	<ul style="list-style-type: none"> - Os fundamentos das tecnoloxías da información e as comunicacións: Conceptos básicos. - Sector multimedia. Internet e tecnoloxías asociadas. - Servizos e ferramentas dispoñibles en Internet.
Tema 9. Uso e manexo das tecnoloxías para o tratamento da información	<ul style="list-style-type: none"> - Organización de datos, realización de cálculos e gráfico empregando o computador. - Elaboración e publicación de documentos mediante ferramentas online dispoñibles en internet
Tema 10: Bases científicas	<ul style="list-style-type: none"> - Método e deseño científico - Procura bibliográfica

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	38	68
Prácticas con apoio das TIC	14	28	42
Estudo de casos	2	10	12
Exame de preguntas obxectivas	0.5	3	3.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	0.5	3	3.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	4	5
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	6	8
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	6	8

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas, e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo, desenvolvidas en aulas de informática.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou evento real para coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrar en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas con apoio das TIC	Apoio directo e persoal en relación ao uso dos programas informáticos
Estudo de casos	Apoio na realización da actividade

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Estudo de casos	Avaliarase a formulación dunha hipótese ou problema, o establecemento da metodoloxía a aplicar e a súa xustificación ou a análise de datos ou desenvolvemento teórico da resolución do tema.	15	A1 A2 A3 A4 A5	B6	D1 D2 D3 D4 D7 D9 D11
Exame de preguntas obxectivas	Proba final: preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Aplicarase unha fórmula de desconto nas respostas erradas. As datas de realización serán: 1ª oportunidade: 09-06-2025 09:30 h. 2ª oportunidade: 09-07-2025 09:30 h.	20	A1 A2 A3 A4 A5		D1 D3 D4 D7 D9
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba final: preguntas directas sobre un aspecto concreto que o alumnado debe responder de forma directa e breve. As datas de realización serán: 1ª oportunidade: 09-06-2025 09:30 h. 2ª oportunidade: 09-07-2025 09:30 h.	15	A4	B16	D1 D4 D7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Bases de datos: realización de 1 exercicio con bases de datos a través dun programa informático. As datas de realización serán: 1ª oportunidade: 25-02-2025 18:30 h. 2ª oportunidade: 09-07-2025 09:30 h.	10	A3 A4	B6 B16	C8 D2 D3 D4 D7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Bases de datos: realización de 1 exercicio con bases de datos a través dun programa informático. As datas de realización serán: 1ª oportunidade: 01-04-2025 18:30 h. 2ª oportunidade: 09-07-2025 09:30 h.	20	A3 A4	B6 B16	C8 D2 D3 D4 D7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Bases de datos: realización de 1 exercicio con bases de datos a través dun programa informático. As datas de realización serán: 1ª oportunidade: 06-05-2025 18:30 h. 2ª oportunidade: 09-07-2025 09:30 h.	20	A3 A4	B6 B16	C8 D2 D3 D4 D7

Other comments on the Evaluation

É necesario alcanzar un 50% do valor da proba final para superar a materia.

Fin de carreira: 07/10/2024 ás 10:30 h.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Icart Isern MT, Torrents García ML, Bermejo Fraile B, Canela Soler J, **ENFERMERIA COMUNITARIA. EPIDEMIOLOGIA.**

Parte I. ESTADÍSTICA,

Morton RF, Hebel JR, **BIOESTADÍSTICA Y EPIDEMIOLOGIA,**

Sergas, **Paxina web da consellería de sanidade, do servizo galego de saúde. www.sergas.es,**

Xunta, **Iniciativas de modernización e innovación tecnolóxica. <http://imit.xunta.es/>,**

INE, **Paxina web INE e do IGE. www.ine.es,**

OMS, **Portal de la OMS: <http://www.who.int/en/>,**

Botella-Rocamora P, Alacreu-García M, Martínez-Beneito MA., **Apuntes de Estadística en Ciencias de la Salud,**

Falcón JC, Saboya PR, Costas MC, Cabanillas MD, **Introducción al análisis de datos: aplicaciones en psicología y ciencias de la salud.**, Sanz y Torres, 2017

Martínez-González MA, De Irala J, Faulin FJ, **Contraste de Hipótesis. Bioestadística Amigable,** Díaz de Santos, 2001

Navarro D, Foxcroft D, **Learning statistics with jamovi: A tutorial for psychology students and other beginners (Version 0.70),** 2019

Weir JP, Vincent WJ, **Statistics in kinesiology,** Human Kinetics Publishers, 2020

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Fundamentos de enfermaría**

Subject	Fundamentos de enfermaría			
Code	P51G140V01107			
Study programme	Grao en Enfermaría			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Departamento da E.U. de Enfermaría (Pontevedra)			
Coordinator	Fernández Méndez, María José			
Lecturers	Fernández Méndez, Felipe Fernández Méndez, María José González López, Claudia			
E-mail	mariajosefernandezmendez@gmail.com			
Web	http://enfermeria.depo.es			
General description	Fundamentos de enfermaría, é unha materia da rama de coñecemento de ciencias da enfermaría cuxos contidos se estruturan en cinco unidades modulares que permitan que o estudante adquira os coñecementos, habilidades e actitudes necesarias para que o estudante adquira as competencias propias da materia na disciplina. Dentro do marco conceptual da enfermaría e co fin de promover e asentar os cimentos dunha profesionalidade cívica incorpórase transversalmente o marco dos ODS con especial énfase no ODS 16 "Promover sociedades xustas, pacíficas e inclusivas"			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional axeitada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados, aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
B5	Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermidade
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
C15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, desde unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría.
C16	Comprender desde unha perspectiva ontolóxica e epistemolóxica, a evolución dos conceptos centrais que configuran a disciplina de enfermaría, así como os modelos teóricos máis relevantes, aplicando a metodoloxía científica no proceso de coidar e desenvolvendo os plans de coidados correspondentes.
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar a calidade e seguridade das persoas atendidas.
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización y planificación

D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisions
D7	Razoamento crítico
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia				
Expected results from this subject	Training and Learning Results			
-Saber as teorías e modelos de a enfermmería	A1	B1	C15	D1
	A2	B2	C18	D2
	A3	B5		D7
	A4	B8		D9
		B15		D11
-Ser capaz de aplicar a metodoloxía científica en o proceso de coidar	A5	B6	C16	D3
		B14	C17	D4
		B17		

Contidos	
Topic	
MÓDULO 1: Historia de a Enfermería.	A prehistoria. Coidados de supervivencia. O mundo clásico: Grecia e Roma. A Idade Media. As Cruzadas. A enfermmería no mundo moderno. O mundo Contemporáneo. Florece Nigthingale. Século XIX. Practicantes e Matronas. Colexios Profesionais.
MÓDULO 2: Marco Conceptual	Concepto de marco teórico. Modelos máis representativos. - Modelos de coidados de Virginia Henderson. - Os autocuidados de Dorothea Orem. - Outros modelos de autocuidados. - Funcións e actividades de enfermmería. - Leis e teorías.
MÓDULO 3: Proceso de atención de enfermmería	Método de resolución de problemas. Principais teorías e modelos. Etapas do PAE. Plans de coidados.
MÓDULO 4: Patróns funcionais de saúde de Marjorie Gordon.	Desenvolvemento dos patróns en busca dos elementos comúns co modelo de necesidades básicas de Virginia Henderson.
MÓDULO 5: Procedementos básicos de enfermmería.	Nocións fundamentais que serven de base na práctica enfermeira. Precaucións estándar. Estrutura dun procedemento. Ingreso. Recepción e acomodación do usuario/a en unha unidade de hospitalización básica. Unidade do paciente. Ambiente terapéutico. Peso e talla. Rexistros: Normas de utilización dos rexistros. Planificación do alta de enfermmería. Coidados en relación coa hixiene e benestar do paciente: cama hospitalaria e aseo do paciente encamado e hixiene de cavidades naturais. Cambio de roupa do paciente segundo a situación. Coidados básicos en eliminación. Uso de cuñas e botellas urinarias. Constantes vitais: medición de signos vitais e interpretación de resultados. Manexo campo cirúrxico, do material cirúrxico básico, torundas. Colocación de luvas estériles. Preparación de medicamentos dispensados en bochas e viarias. Administración de medicamentos vía oral, rectal, muscular, subcutánea, intradérmica, transdérmica, inhalatoria, instilacións e tópica. Canalización subcutánea. Sondaxe rectal. Posición e correcta aliñación corporal do paciente encamado. Posicións dos/as usuarios/as nas exploracións e técnicas diagnosticas habituais. Glucemia capilar. Iniciación á sueroterapia. Iniciación á oxigenoterapia. Aerosolterapia. Nebulizacións.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Obradoiro	18	54	72
Lección maxistral	52	78	130

Resolución de problemas	1	6	7
Seminario	4	8	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Simulación ou Role Playing	1	1	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Obradoiro	Actividades enfocadas a adquisición de coñecementos, habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte da profesora e actividades individuais e/ou grupales que desenvolven os estudantes.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudantado.
Resolución de problemas	Actividade na que se formula un problema e / ou exercicios relacionados coa materia. Os alumnos deben desenvolver solucións adecuadas ou correctas mediante o exercicio de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos para transformar a información dispoñible e a interpretación dos resultados.
Seminario	Actividades enfocadas o traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Atención e resolución de dúbidas relacionadas cos contidos dos seminarios
Obradoiro	Apoio personalizado para a adquisición de habilidades e das competencias no desenvolvemento de procedementos de coidados enfermeiros.
Resolución de problemas	Atención e resolución de dúbidas relacionadas cos contidos dos seminarios

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Resolución de problemas	Elaboración dun caso a desenvolver segundo un modelo de patróns funcionais establecido polo profesorado. Data de presentación 8-4-2025 Moovi exercicio.	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B5 B6 B8	C15 C16 C17 C18	D1 D2 D3 D4 D7
Seminario	Elaboración dun exercicio relacionado coa planificación de coidados metodoloxía PAE e taxonomía NANDA-NOC-NIC Data de presentación: 8-4-2025 Moovi exercicio	10	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B5 B14	C16 C17 C18	D1 D2 D3 D4 D7 D9 D11
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba correspondente a parte de Historia de Enfermería, Marco conceptual e Metodoloxía Enfermeira. Inclúe preguntas abertas con diferentes alternativas de resposta, ás que se lle aplica un desconto segundo erros cometidos. É condición ter superada co 50% do valor para superar a proba final e a materia. 1º oportunidade: 24-4-2025 ás 9,30h 2º oportunidade: 02-07-2025 ás 9,30h	20	A1 A5	B1 B2		D7
Exame de preguntas obxectivas	Proba final. Inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Aplicarase fórmula de desconto segundo número de fallos. Para superar a materia é necesario alcanzar o 50% do valor para superar a proba e a materia. 1º oportunidade: 27-05-2025 ás 9,30h 2º oportunidade: 02-07-2025 ás 9,30h	40	A1 A5	B17		D1 D2 D3 D4

Simulación ou Role Playing	A realización dos talleres é obrigatoria. É condición ter aprobadas as probas prácticas designadas polo profesorado para superar a materia. 1ª oportunidade: 20, 21 e 22 de maio de 2025 ás 9.30 h 2ª oportunidade: 1-07-2025 ás 9,30h.	20	A2 A3 A4	B1 B2 B6 B8 B15	C18	D1 D2 D3 D4 D7 D11
----------------------------	--	----	----------------	-----------------------------	-----	-----------------------------------

Other comments on the Evaluation

Exame final fin de carreira: 3 de outubro 2024 ás 9:30h. Probas prácticas: 2 de outubro 2024 ás 09.30 horas

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

C. Garcia Martin, **Historia de la Enfermería**, Harcourt,
Ackley y Ladwig, **Manual de diagnosticos de Enfermería**, Mosby,
Alfaro-LeFevre, Rosalinda, **El pensamiento crítico y juicio clínico en enfermería**, Elsevier-Masson,
M.Jonhson, **Vinculos NANDA,NOC y NIC**, Elsevier,
Luis Rodrigo M. Teresa, **Historia de la enfermería: evolución histórica del cuidado**, Elsevier,
Nanda Internacional, **Diagnósticos Enfermeros definición y clasificación**, Elsevier,
Nanda Internacional, **Clasificación de intervenciones de enfermería (NIC)**, Elsevier, 2018
Nanda Internacional, **Clasificación de resultados de enfermería (NOC)**, Elsevier, 2018
Raile M, Marriner A, **Modelos y teorías en enfermería.**, 7ª ed. Barcelona, Elsevier,
Alfaro-Lefevre R, **Aplicación del Proceso Enfermero**, 8a ed. Barcelona, Wolters,
Berman A, Snyder S, Koziar B, Erb G., **Fundamentos de Enfermería. Conceptos**, 8a ed. Madrid, Pearson Education,
Potter P, Perry A, Stockert P A., **Fundamentos de Enfermería. 2 vols.**, 9ª ed., Elsevier,
Echevarría P, **Investigación en metodología y lenguajes enfermeros.**, Barcelona, Elsevier,

Complementary Bibliography

Luis Rodrigo M. Teresa, **Los diagnósticos enfermeros:revisión crítica y guía práctica**, Masson,
- Luis Rodrigo MT, Fernández Ferrín C, Navarro Gómez MV, **De la Teoría**, 3ª ed.Barcelona, Masson,
Gordon M, **Manual de Diagnósticos Enfermeros**, 10ªedición.Barcelona, Mosby,
Hernández JM, De Maya, B, Díaz, AM, Giménez M, **Fundamentos Teóricos de**, Murcia, Diego Marín. Librero Editor,
Servizo Galego de Saúde (SERGAS), **Procedementos FEMORA**,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Enfermería clínica I/P51G140V01204
Farmacoloxía e dietética/P51G140V01203
Introdución á enfermaría clínica/P51G140V01201

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Estatística: Estatística/P51G140V01106
Fisioloxía: Fisioloxía/P51G140V01105
Idioma moderno: Inglés técnico/P51G140V01108

Subjects that it is recommended to have taken before

Anatomía humana: Anatomía humana/P51G140V01101
Bioquímica: Bioquímica/P51G140V01103
Enfermería comunitaria I/P51G140V01104
Psicoloxía: Psicoloxía/P51G140V01102

IDENTIFYING DATA**Modern language: Technical english**

Subject	Modern language: Technical english			
Code	P51G140V01108			
Study programme	Grado en Enfermería			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1st	2nd
Teaching language	Spanish Galician English			
Department				
Coordinator	González García, María			
Lecturers	González García, María			
E-mail	mariagonzalezg@uvigo.es			
Web	http://enfermeria.depo.es			
General description	This subject is aimed at developing students' oral and written communication skills and learning specific vocabulary related to health sciences in general and nursing in particular.			

Training and Learning Results

Code	
A1	Students will have shown they have sufficient knowledge and understanding of an area of study, starting after completion of general secondary education, and normally reaching a level of proficiency that, being mostly based on advanced textbooks, will also include familiarity with some cutting-edge developments within the relevant field of study.
A2	Students will be able to apply their knowledge and skills in their professional practice or vocation and they will show they have the required expertise through the construction and discussion of arguments and the resolution of problems within the relevant area of study.
A3	Students will be able to gather and interpret relevant data (normally within their field of study) that will allow them to have a reflection-based considered opinion on important issues of social, scientific and ethical nature.
A4	Students will be able to present information, ideas, problems and solutions both to specialist and non-specialist audiences.
A5	Students will acquire the learning skills that are required to pursue further studies with a high degree of independence.
B6	To apply nursing interventions according to scientific evidence and available resources.
B16	To be able to use the healthcare information systems.
C8	To apply information and communication systems and technologies to healthcare.
D1	Analysis and synthesis skills.
D2	Organization and planning skills.
D3	Information-management skills.
D4	Problem-resolution and decision-making skills.
D7	Critical-thinking skills.
D9	Ability to adapt to new situations. Entrepreneurship skills. Creativity.
D11	Awareness of environmental issues.

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
To be able to understand, in English, simple conferences, seminars and academic lectures about health topics	A1		C8	D1
	A3			D3
	A5			D7
To be able to give scientific presentations in English in a good style.	A2	B6	C8	D1
	A3	B16		D2
	A4			D3
	A5			D4
				D7
				D9
			D11	

Contents

Topic	
Unit 1. INTRODUCTION	Presentation of the subject

Unit 2. THE HUMAN BODY	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introduction to health science terminology 2. Main parts of the human body (common name vs. scientific name). Latin suffixes and prefixes 3. Main organs of the human body and their function 4. Polite instructions and requests. Use of the imperative. Prepositions, prepositional verbs and phrasal verbs. 5. Comprehension of texts related to the topic.
Unit 3. SCIENTIFIC TEXTS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Scientific texts and their parts 2. Literature searches in English 3. Reading comprehension techniques 4. Use of connectors for discourse 5. Analysis and comprehension of specific texts
Unit 4. PRESENTATIONS	<ol style="list-style-type: none"> 1. How to present data effectively (use of graphs, images). 2. Communication strategies (how to introduce yourself, how to catch the audience's attention, pronunciation, feedback). 3. Main sections of the presentation (introduction, body and conclusion) 4. Use of connectors for speech
Unit 5. THE HOSPITAL	<ol style="list-style-type: none"> 1. Healthcare staff and other staff working in the hospital. 2. The hospital. Describing locations. Prepositions of place and movement. 3. Use of the present simple and present continuous tense. 4. Comprehension of texts related to the topic.
Unit 6. HOSPITAL ADMISSIONS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Asking personal information. Introductions. Greetings 2. Asking questions (direct and indirect questions). 3. Use of medical abbreviations in English 4. Use of past simple and past continuous 5. Comprehension of texts related to the topic.
Unit 7. HEALTH AND ILLNESS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Terms related to health and disease 2. Asking about the patient's needs 3. Vocabulary related to common signs and symptoms 4. Terms and expressions related to pain 5. Expressions of kindness. Advice. Warnings 6. Comprehension of texts related to the topic.
Unit 8. MEDICATION	<ol style="list-style-type: none"> 1. Types and forms of medication 2. Vocabulary on measurement units and numerical expressions 3. Medication leaflets and labels 4. Use of the future tense 5. Comprehension of texts related to the subject

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	26	26	52
Seminars	14	21	35
Mentored work	3	30	33
Presentation	6	18	24
Problem and/or exercise solving	3	3	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Presentation of vocabulary, grammatical structures and contents related to the subject of study.
Seminars	Oral and written exercises related to the different topics taught in the lectures.
Mentored work	Reading and comprehension of texts in English: translations and analysis of texts related to the topics covered in lectures and seminars. Literature searches in English
Presentation	Oral presentations in English: oral presentations in groups.

Personalized assistance

Methodologies Description

Mentored work	Problem solving, correcting the work performed by students and providing information, either face-to-face (in the classroom or in the mentored sessions) or on line.
---------------	--

Assessment

Description	Qualification	Training and Learning Results

Mentored work	Mentored work (translations, text comprehension exercises and literature search assignments), which will serve to assess the skills learnt in the seminars, must be submitted before the deadlines set by the teacher. If students do not submit or pass these assignments at their first attempt, they will have to contact the teacher so that she would provide them with alternative assignments that they must submit at the second attempt.	25	A1 A2 A3	B16	D1 D2 D3 D7
Presentation	Students will have to write a paper and present it orally in groups in the seminar classes on the dates established by the teacher during the course. If students do not present or pass this work at their first attempt, they will have to contact the teacher so that she would provide them with alternative assignments that they must submit at the second attempt.	15	A2 A4	B16 C8	D1 D3 D7 D9
Problem and/or exercise solving	The test will take place on the official examination dates. First attempt: 5-6-2025, at 6 p.m. Second attempt: 4-7-2025, at 6 p.m. Students must obtain 50% on the test to pass the course.	60	A1 A2 A3 A5		D1 D4 D7

Other comments on the Evaluation

End of degree exam: 7-10-2024, at 6.30 pm

Sources of information

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Allum, Virginia and McGarr, Patricia, **Cambridge English for Nursing. Pre-intermediate Student's Book**, Cambridge University Press, 2010

Allum, Virginia and McGarr, Patricia, **Cambridge English for Nursing. Intermediate Student's Book**, Cambridge University Press, 2008

Citores, Ruth and Pellegrinelli, Marco, **Healthy English**, Elsevier Masson, 2009

Glendinning, Eric and Howard, Ron, **Professional English in Use Medicine**, Cambridge University Press, 2007

Grice, Tony and Greenan, James, **Oxford English for Careers: Nursing 1**, Oxford University Press, 2009

American Nurses Association. <http://www.nursingworld.org/>,

British Medical Journal. <http://www.bmj.com/>,

World Health Organization <http://www.who.int/en/>,

National Institute of health (US) web page: <http://medlineplus.gov/>,

BBC (Health section): <http://www.bbc.co.uk/health/>,

Recommendations

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Statistics: Statistics/P51G140V01106

Physiology: Physiology/P51G140V01105

Basics of nursing/P51G140V01107

Subjects that it is recommended to have taken before

Human anatomy: Human anatomy/P51G140V01101

Biochemistry: Biochemistry/P51G140V01103

Community nursing 1/P51G140V01104

Psychology: Psychology/P51G140V01102